

Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning

Til stede:

Medlemmer

Dekan Ragnhild Hennum, Universitetet i Oslo, leder
Instituttleder Torjer Olsen, UiT – Norges arktiske universitet
Førsteamanuensis Ronald Mayora Synnes, Universitetet
Forsker I Julia Orupabo, Institutt for samfunnsforskning
Førstelektor Feroz M. Shah, Akademiet for yngre forskere
Divisjonsdirektør Camilla R sj , Nofima
Student Rolf Martin Aspenes, Norsk studentorganisasjon
Avdelingsdirektør Johannes Waage Løvhaug, Forskningsrådet
Forskningsssjef Tove Håpnes, Sintef
Stipendiat Nicolas Gibney, Stipendiatorganisasjonene i Norge

Varamedlemmer

Professor Ragnhild Kvålshaugen, BI

Observatører

Seniorrådgiver Linda Lien, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse
Seniorrådgiver Elise Naumann, Kunnskapsdepartementet

Sekretariat

Seniorrådgiver Heidi Holt Zachariassen
Seniorrådgiver Ella Ghosh
Sekretær Karina Lystad

Ikke til stede:

Forskningsssjef Ole Jacob Sending, Norsk utenrikspolitisk institutt, nestleder
Professor Yan Zhao, Nord universitet

Referat fra møte i Kif-komiteen 16. november 2023

Saksliste

Sak 35/23	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 36/23	Godkjenning av referat fra 7. og 8. september 2023
Sak 37/23	Budsjett for 2024
Sak 38/23	Aktivitetsplan for 2024
Sak 39/23	Nasjonal likestillingsstrategi og stortingsmelding om seksuell trakassering
Sak 40/23	Anbefalinger om interseksjonalitet – GENDERACTIONplus
Sak 41/23	Orienteringssaker
Sak 42/23	Eventuelt

Sak 35/23 Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak: *Innkalling og saksliste ble godkjent.*

Sak 36/23 Godkjenning av referat fra 7. og 8. september 2023

Vedtak: *Kif-komiteen godkjente referatet uten endringer. Referatet legges ut på www.kifinfo.no.*

Sak 37/23 Budsjett for 2024

Johannes Waage Løvhaug og Ronald Mayora Synnes erklærte seg inhabile og gikk ut av møtet under behandlingen av saken.

Sekretariatet orienterte ut fra saksnotat og vedlegg: Budsjettet er et røft estimat av flere årsaker. For det første ble ikke tilskuddet til Kif spesifisert i statsbudsjettet, så vi vet ikke nøyaktig sum før tildelingsbrevet kommer. Det er derfor tatt utgangspunkt i samme beløp som i fjor, inkludert supplerende tilskudd i forbindelse med indeksregulering i juni 2023. Signalene Kunnskapsdepartementet har gitt, gir ingen grunn til å forvente en økning i tildelingen. For det andre vet vi at på grunn av bl.a. sekretariatets deltakelse i EU-prosjektet, vil vi sitte igjen med restmidler for 2023, men hvor stort dette beløpet blir er ikke klart før regnskapet for inneværende år er ferdigstilt. Vi estimerer foreløpig ut fra at dette blir ca. 800 000 kroner.

I budsjettet er det lagt inn en liten oppjustering i lønnsmidler og overhead. Drift av komiteen og posten «prosjekter», er økt. Dette er fordi vi ønsker å prioritere flere institusjonsbesøk og flere konferanser i 2024. Kifinfo har bedt om en økning i budsjett med 400 000 kroner som skal gå til fem prosent større stillingsandel, nyhetsbrev, oversettelser og reiser.

Innspill fra komiteen:

- Det er viktig at vi prioriterer institusjonsbesøk, også til steder i landet det er dyrt å reise.
- Der det er mulig, foreslår komiteen å ha felles arrangementer med andre institusjoner og dele kostnader.
- Komitemedlemmer som deltar i arbeidsgrupper og i planlegging og gjennomføring av arrangementer (for eksempel som talere) skal honoreres.
- I forbindelse med konferansen om sosialt arbeid i desember fravikes regelen om at det ikke gis honorar til deltakere fra komiteen for konferansedeltakelse, i og med at dette er første arrangement i det nye mandatområdet.
-

Vedtak:

Komiteleder og sekretariatet fikk fullmakt til å lage et budsjettforslag i januar 2024 som ivaretar innspill på dette møtet. Forutsatt at disponible midler tillater det, kan det gis økning av tildeling til Kifinfo

Sak 38/23 Aktivitetsplan for 2024

Utkastet til aktivitetsplan som ligger vedlagt sakspapirene er et røft utkast der sekretariatet har plottet inn kjente aktiviteter i 2024. Komiteen ble bedt om å vurdere om det er områder eller temaer som bør løftes inn i planen.

Arbeidet med interseksjonalitet og inkludering er trukket frem basert på det arbeidet som har blitt gjort med rapporten og de politikk anbefalingene Kif jobber med nå. Dette temaet og det å jobbe med flere diskrimineringsgrunnlag sammen løftes veldig frem på europeisk nivå akkurat nå, og vi bør se på om Kif bør gjøre noe på dette området i 2024.

Når det gjelder arbeidet med trakassering og seksuell trakassering er det blitt sendt to brev til UHR, og saken skal opp til ny styrebehandling den 13. desember. Vi vet også at UiO vurderer å ta ansvar for en eventuell ny nasjonal kartlegging, men det er fortsatt ikke avklart.

Det skal komme en handlingsplan for rasisme og diskriminering snart fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Det kommer også en nasjonal likestillingsstrategi og en Stortingsmelding om seksuell trakassering i 2024. Dette er noe vi kan se nærmere på.

Konferansen om sosial bakgrunn den 4. desember er en viktig milepæl for Kifs arbeid med temaet. Det er naturlig å se på videreføring av dette arbeidet i 2024.

Følgende aktiviteter ble foreslått

- Årlige møter med KD, HK-Dir, Forskningsrådet, UHR og FFA.
- To regionale workshops for kompetanseheving og erfaringsdeling.
- Felleskonferanse med Forskningsrådet om best praksis om hva som skjer i Balanseprogrammet og hva som skjer på institusjonene ellers.
- Institusjonsbesøk er lagt til komitemøtene.

Innspill fra komiteen:

- Forskningsrådet og Kifs samarbeidskonferanse høsten 2024 kan være oppfølging av 4. desember.
- Det kommer statistikk fra SSB om sosial bakgrunn – og det er mulig vi kan gjøre noe ut fra det, ev. koble det opp mot Forskningsrådet og Kifs konferanse?
- Er det mulig å gi innspill til nettverkskonferansen? Dersom det kommer en handlingsplan om rasisme og diskriminering, kunne man sett for seg at tema gikk på trakassering, rasisme og diskriminering.
 - Sekretariatet: Nettverkskonferansen skal eies av vertsinstitusjonen, men vi har en dialog i forkant så det er en viss mulighet til å spille inn. Sekretariatet samler innspill og videreformidler til arrangementsansvarlige for nettverkskonferansen.
- Da vi var på institusjonsbesøk på Kjeller kom temaet sikkerhet og betydning for rekruttering og karriereutvikling – er også noe vi kan ta tak i, f.eks. ved å skrive en kronikk eller en artikkel i Kifinfo.
- På møtet i Kautokeino så vi på hvilke institusjoner vi har besøkt tidligere, og avdekket at instituttsektoren var noe underrepresentert, og at vi bør forsøke å besøke flere institusjoner når vi er på reise. Dette bør vi ha i mente for neste år.
- Det ble foreslått et rundebordsmøte med institusjoner mandatet nevner som samarbeidsparter. Et rundebordsmøte kan ta opp hvordan det jobbes med vår

tematikk på de ulike institusjonene. Intensjonen er å få til felles erfaringsutveksling og inspirasjon.

- Forslaget støttes av komiteen og det trekkes frem at dette vil gi merverdi for alle parter. Det understrekes at planleggingen bør igangsettes raskt i og med at det kan være en utfordring å få samlet alle, men at det bør holdes separate møter med KD og Forskningsrådet i tillegg.
- Sekretariatet tar imot innspill til tema, og vil gjerne ha med seg to–tre fra komiteen for å bidra inn i arbeidet.

Vedtak: *Aktivitetsplanen justeres med de endringene som kom frem i møtet og legges frem for endelig vedtak i første komitemøte i 2024.*

Sak 39/23 Nasjonal likestillingsstrategi og stortingsmelding om seksuell trakassering

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) ved seniorrådgiver Rønnaug Mathiassen Retterås (meldingsarbeidet) og fagdirektør Marit Lorentzen (strategien) deltok på møtet for å snakke om Strategi for likestilling mellom kvinner og menn og om melding til Stortinget om seksuell trakassering. Fra KUDs presentasjon:

Formålet med den nasjonale likestillingsstrategien er:

- Å redusere likestillingsforskjeller
- Gjennomføre politiske prioriteringer, styrke likestillingsstruktur
- Styrke likestillingsfokus i alle departementer gjennom KUDs koordinering
- Kunnskapsutvikling og oversikt
- Indikatorutvikling – et rammeverk for å følge med på utvikling over tid på viktige samfunnsområder

Strategien har sju hovedmål:

- 1. Økonomisk selvstendighet og et likestilt arbeidsliv**
Kan handle om: få flere over på heltid, mindre lønnsforskjeller mellom kvinner og menn, likere formue- og økonomisk fordeling, øke sysselsettingen blant kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn, bedre kjønnsrepresentasjon i styrer og på toppen i privat næringsliv, flere kvinner i mannsdominerte yrker, flere menn i kvinnedominerte yrker, og om å motvirke negative effekter på likestilling som følge av økt bruk av KI.
- 2. Færre kjønnsdelte utdanningsvalg**
Kan handle om: mindre kjønnsdelte valg i videregående opplæring, og flere menn i kvinnedominerte utdanninger (lærer, helse- og sosialfag), flere kvinner i mannsdominerte utdanninger (teknologi og ingeniør)
- 3. Et samfunn uten vold, seksuell trakassering og netthets**
Kan handle om: vold, seksuell trakassering og netthets er uakseptable handlinger og skal ikke forekomme – fratår folk frihet. Justis- og beredskapsdepartementet arbeider med en opptrappingsplan mot vold i nære relasjoner, og KUD arbeider med Melding til Stortinget om seksuell trakassering
- 4. Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold**
Handler om forebygging og å bekjempe holdninger og handlinger som fører til negativ sosial kontroll og æresrelatert vold
- 5. Bedre kvinnehelse**
Kapittelet her er knyttet til oppfølging av kvinnehelseutvalgets utredning NOU 2023:5 Den store forskjellen
- 6. Bedre menns likestilling**

Kan handle om: Menns helse og helseutfordringer, menns utenforskap og om likestilt foreldreskap. Mannsutvalget vil levere sin utredning våren 2024 – og delmålene her kan derfor endres noe.

7. Et godt virkemiddelapparat

Et godt virkemiddelapparat dreier seg blant annet om å sikre et godt veilednings- og lavterskeltilbud, sikre at aktivitets- og redegjøringsplikten blir fulgt opp, styrke likestillingsstrukturen (et femte likestillingscenter) og sikre likestillingspolitiske organisasjoner.

Strategien skal til hvert hovedmål presentere et kort statusbilde, flere delmål og tiltak i tillegg til indikatorer.

Indikatorarbeidet har som formål å måle utvikling på viktige samfunnsområdet over tid, det skal være årlig rapportering på indikatorene og det skal være et dynamisk dokument.

Strategien er et samarbeid mellom sju departementer: Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Forsvarsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Strategien skal legges frem i 2024.

I arbeidet med strategien jobbes det med alle diskrimineringsgrunnlag, men denne strategien vil primært handle om likestilling mellom kvinner og menn.

Melding om seksuell trakassering skal kartlegge omfanget og foreslå tiltak og innsatser:

- I arbeidslivet
- I opplæringssektoren
- På kultur- og fritidsarenaer

Meldingen skal se på:

- Seksuell trakassering av barn og ungdom
- Omhandler også seksuell trakassering på nett
- Interseksjonelt perspektiv

Meldingen legges frem i 2024.

KUD uttrykte at de vil sette pris på innspill til strategien fra Kif-komiteen. Det vil avtales nærmere med sekretariatet om dette kan skje via et møte eller et skriftlig innspill. Frist for å komme med innspill er midten av januar 2024.

Vedtak: Komitelederen og sekretariat ble gitt fullmakt til videre oppfølging av/innspill til arbeid med en nasjonal likestillingsstrategi og seksuell trakassering.

Sak 40/23 Anbefalinger om interseksjonalitet – GENDERACTIONplus

Sekretariatet innledet om neste fase i arbeidet med anbefalinger og politikkinnsspill om interseksjonalitet:

I vår del av kartleggingen så vi på hvordan det er å jobbe med flere diskrimineringsgrunnlag, og så på hvordan lovføringer og politikk på ulike nivåer i Europa virker inn på dette arbeidet. Innspillene i det vedlagte utkastet til anbefalinger er ment å vise hvordan man kan jobbe

videre med mangfold, inkludering og interseksjonalitet i europeisk og nasjonal forskningspolitikk.

Funn:

- Det er stor usikkerhet rundt forståelsen av konsepter og begrepsbruk rundt disse temaene.
- Det er lite forskning og data på flere diskrimineringsgrunnlag.
- Stor forskjell i kunnskapen rundt å jobbe med flere diskrimineringsgrunnlag i flere land.
- Behov for felles forum for erfaringsdeling.

Formatet på anbefalingene er at de skal være korte og tydelige på begrepsbruk.

Anbefalingene skal være ferdig i januar, og presenteres på en konferanse i begynnelsen av februar.

Innspill:

- Det er veldig mange punkter som henvender seg til ulike aktører og nivåer. Det oppfattes litt massivt – og det kan være bra med litt sortering og prioritering. Selve funnene i undersøkelsen bør gjøres mer synlige, dvs. grunnlaget for anbefalingene.

Vedtak:

Komiteen ble orientert om arbeidet med politikk anbefalinger og innspill til anbefalingene tas med i revideringen av utkastet.

Sak 41/23 Orienteringssaker

Sekretariat og leder orienterte om deltakelse og innspill:

- Møte med FFA 19. september
- Tildelingsbrev 2024
- Tilskudd til Kif-komiteen i Statsbudsjettet for 2025
- Brev til UHR om kartlegging av seksuell trakassering
- Seminar: Vi må snakke om sosial klasse i akademia 4. desember
- Webinar om likestillings- og mangfoldsrapportering 14. desember
- Deltakelse i møter om det Europeiske Forskningsområdet (ERA)
- Møte med Forskningsrådet 8. november
- Møte med statsråd Sandra Borch 20. november.
- Innlegg om mangfold/internasjonalisering
- Innlegg i workshop - Equinet, European network of equality bodies om interseksjonell datainnsamling + GENDERACTIONplus
- Innlegg på INSPIRE-konferanse i Budapest om kartleggingsrapporten på interseksjonalitet (GENDERACTIONplus)
- Innlegg om ERA prioritet 5 i KD 14. november
- Status for Balanseprogrammet som hadde søknadsfrist 15. november
- Ronald M. Synnes: Orienterte om at han har holdt innlegg på Universitetet i Oslo ved institutt for sosiologi der han snakket om rasisme i klasserommet

Vedtak:

Komiteen to orienteringssakene til etterretning.

Sak 42/23 Eventuelt

Et medlem fremmet forslag om å sende en henvendelse til UHR og etterlyse hvilke prinsipper som ligger til grunn når UHR vurderer man lager uttalelser i politiske saker – aktuelt eksempel er situasjonen i Gaza. Han ønsker tydelig kommunikasjon om hvilke prinsipper som ligger til grunn når UHR vurderer hvilke saker som skal støttes, på hvilke måter det skal gjøres, og hvilke saker man skal tie om. Saken ble diskutert og det ble stemt over forslaget. Forslaget om å sende et brev fikk ikke støtte, men komiteleder oppfordret alle til å ta opp spørsmål om institusjoners ytringer om internasjonale konflikter/ menneskerettsbrudd med egen institusjon.